

Otázka: Hospodaření s oběžným majetkem

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): K_lar_ka

koloběh oběžného majetku (ve výrobním podniku):

peníze -> materiál -> nehotový výrobek -> polotovar -> výrobek -> pohledávka -> peníze

OM = zásoby, pohledávky, finanční majetek krátkodobý

1. Plánování materiálu

1. Určení plánované spotřeby materiálu

- pro výpočet spotřeby (S) materiálu potřebujeme znát:
- objem produkce (Q)
- norma spotřeby materiálu (n_s)

$$S = Q * n_s$$

- norma spotřeby materiálu určuje: optimální množství materiálu potřebného ke zhotovení výrobku a zahrnuje materiál, který přímo vstupuje do výrobku + odpad + případné ztráty

2. Plánování objemu nákupu

- bilance materiálu

$$N = S + KZ - PZ$$

3. Určení počáteční zásoby

- počáteční zásobu určuje zásoba, očekávaná k určitému datu

$$PZ = \text{aktuální zásoba} + \text{očekávané dodávky} - \text{očekávaná spotřeba}$$

4. Propočet konečné zásoby

- stanovuje se jako zásoba normovaná neboli optimální
- zásoby je potřeba udržovat na takové výši, aby zabezpečily plynulou činnost podniku, a aby zbytečně nevázaly finanční prostředky v zásobách uložení
- zásoba, která splňuje tyto požadavky je zásoba optimální - konečná zásoba

Složení konečné zásoby:

- technická zásoba - vytváří se tam, kde je potřeba materiál před výdejem do spotřeby upravit např. sušení dřeva, řezání plechů, třídění materiálu
- pojistná zásoba - vytváří se pro vyrovnání odchylky ve spotřebě (je větší spotřeba než normálně) nebo v dodávce (zásilka nepřišla včas)
- běžná zásoba - pokrývá spotřebu materiálu mezi dvěma dodávkami, její výše se pohybuje od maximálního stavu v den dodávky k minimálnímu stavu těsně před dodávkou; dobu mezi dvěma dodávkami označujeme jako dodávkový cyklus, dodávkový cyklus závisí na druhu materiálu, vzdálenosti dodavatele, způsobu dopravy, možnosti skladování apod.

Z = zásoba, **C** = dodávkový cyklus, **s** = denní spotřeba, **t** = dny technické zásoby, **p** = dny pojistné zásoby

$$KZ = Z_t + Z_p + Z_b$$

$$Z_t = t * s$$

$$Z_p = p * s$$

$$Z_b = (Z_{Bmax} + Z_{Bmin}) / 2$$

$$s = S / 360$$

$$KZ = 1/2 * C * s$$

$$KZ = t * s + p * s + 1/2 * C * s$$

$$KZ = s * (1/2 * C + p + t)$$

- norma času (N_{ζ}) = norma zásob ve dnech a udává na jak dlouho vystačí normovaná konečná zásoba při průměrné denní spotřebě

$$KZ = s * N_{\zeta}$$

$$N_{\zeta} = * C + p + t$$

$$\text{Normativ zásob} = KZ * \text{cena}$$

5. Určení termínu objednávky

- materiál nakupujeme postupně a máme dvě možnosti, kdy ho objednat:

1. pokud zásoba klesne pod nějaké námi stanovené minimum:

$$Z_{\min} = s * d + Z_p$$

$$Z_{\min} = \text{zásoba minimální}$$

$$s = \text{průměrná denní spotřeba}$$

$$d = \text{dodací lhůta}$$

$$Z_p = \text{zásoba pojistná}$$

2. stanoví se pevné objednací termíny s ohledem na zásobu maximální:

$$\text{Objednávka} = Z_{\text{max}} - Z_{\text{skutečná}}$$

Pořízení materiálu

a) způsob pořízení

- vlastní výrobou
- nákupem od dodavatele

b) nákup materiálu

- 1) získání nabídek od jednotlivých dodavatelů
  - druh, kvalita, cena, množstevní slevy,...
- 2) vyhodnocená nabídek a vyhodnocení dodavatele
  - zvolíme kritéria, podle kterých se rozhodujeme
- 3) uzavření kupní smlouvy
  - mezi prodávajícím a kupujícím
  - obsah: předmět plnění (druh mat, provedení, počet,..), cena plnění, termín a způsob dodání, způsob platby a reklamační nároky v případě nedodání nebo nezaplacení zboží

- kupní smlouvu může nahradit objednávka od kupujícího, kterou prodávající musí potvrdit (telefonicky, poštou, faxem, emailem)

Uskutečnění dodávky

- prodávající vypraví dodávku materiálu a připraví doklady ® dodací list, který obsahuje údaje o dodávce – druh mat, množství; nemusí obsahovat údaje o ceně)
- kupující podle dodacího listu zkontroluje obsah zásilky a potvrdí její převzetí (přepočítání)
- faktura – daňový doklad – slouží jako účetní doklad a podklad pro placení; obsahuje údaje o prodávajícím a kupujícím, množství a cenu dodaného materiálu, částku bez DPH, vyčíslenou daň (sazby), celkovou částku k úhradě, datum splatnosti a způsob placení
- kupující provede přejímku dodávky – kvantitativní a kvalitativní
- v případě, že kupující zjistí v dodávce závady (neodpovídá kupní smlouvě), sepíše protokol a vadách a písemně sdělí tuto skutečnost prodávajícímu spolu se svým požadavkem reklamace

Skladování materiálu

- zásilku materiálu uložíme do vhodných skladovacích prostor s ohledem na charakter materiálu; zajistíme žádoucí teplotu, vlhkost vzduch, větrání a vhodné obaly
- materiál uložíme tak, abychom s ním mohli snadno a bezpečně manipulovat
- dodržujeme bezpečnostní, hygienické a ekologické zásady

Evidence materiálu

a) příjemka

- doklad, který obsahuje údaje o převzatém materiálu na sklad, vyhotovuj se po provedené přejímce

b) skladní karta

- vede se pro každý druh materiálu; zapisujeme do ní provedené příjmy a výdaje materiálu a aktuální stav na skladě

c) výdejka

- zapisuje se do ní vydaný materiál ze skladu do výroby
- evidenci materiálu můžeme vést ručně pomocí formulářů nebo pomocí softwaru, kdy se příjem materiálu automaticky doplní do skladní karty a stejně tak výdej
- při zpracování materiálu se snažíme uplatnit princip hospodárnosti a ekologie:
- výběr materiálu, který nepoškozuje životní prostředí, využívání odpadu z výroby pro další zpracování, opakované využití (lahve) a zpracování (recyklace) materiálu